

Spiritualita a spirituální potřeby

Jedná se o duchovnost a duchovní potřeby, které sice nelze ztotožňovat s náboženstvím, ale to je velmi často součástí duchovního založení a duchovních potřeb daného jedince. Někdy hovoříme o tzv. dvojdimenzionálním vyjádření spirituality: v dimenzi vertikální jde o vztah s transcendentem, tj. Bohem nebo jinou nejvyšší mocí řídící lidský život; v dimenzi horizontální to je vztah jedince k sobě samému, k jiným osobám a k prostředí, ve kterém žije, přičemž jde o nepřetržitý, prolínající se vztah mezi těmito dvěma dimenzemi. Spirituální potřeby představují prostředek k dosažení tzv. duchovního blaha

Judaismus

Pro zbožné židy je rodina, kterou tvoří manželé a děti naprosto nezastupitelná. Nemít děti je židy prožíváno velmi negativisticky, mnozí to vnímají jako potupu. Asistovaná reprodukce je tedy jednou z možností, jak požehnané rodiny dosáhnout. Darování mužských i ženských gamet je za určitých podmínek dovoleno. Vystává však otázka, kdo je ve skutečnosti rodičem takového dítěte, zejména v případě matky, neboť za žida je považován ten, kdo pochází z „krve židovské matky“. Většina rabinů se shoduje na tom, že matkou dítěte je ta žena, která dítě odnosila a porodila. Zajímavý je také fakt, že pokud je povolena inseminace dárcovským spermatem, většina konzervativních rabinů dává přednost nežidovskému dárci, aby se zabránilo cizoložství mezi židovským mužem a židovskou ženou, a také, aby se předešlo případnému budoucímu genetickému incestu mezi potomky anonymních dárců.

Křesťanství

Také pro křesťany má plnohodnotná rodina zásadní význam. Vůči asistované reprodukci je nejpřísnější římskokatolická církev, která ji zásadně odmítá. V podstatě jediné, co akceptuje resp. co by mohlo být akceptováno, je intrauterinní inseminace spermiemi manžela, ovšem jen za určitých podmínek. Protestantské církve jsou v tomto smyslu poměrně liberální. Výhradu však mají vůči přijetí darovaných gamet, i když v poslední době zaznívají i liberální názory, např. u Anglikánů. V tuzemském prostoru zaujímají nejliberálnější postoj Českobratrská církev evangelická a Českobratrská církev husitská. I v těchto církvích se však můžeme setkat s výhradami vůči použití jiných buněk než buněk dotčeného manželského páru.

Hinduismus

Hinduismus, který je nedílně spojen s Indií, je velmi liberální náboženství. Hinduisté souhlasí s většinou technik asistované reprodukce, zpravidla však požadují, aby se jednalo o vlastní oocyt a spermii. Dárcovství spermií také připouští, avšak dárce musí být blízkým příbuzným neplodného manžela. Také potraty nejsou v hinduismu zakázány. Běžně se zde praktikují rovněž adopce dětí, které pocházejí z početných rodin. Tento liberální přístup učinil z Indie důležitý cíl reprodukční turistiky. Mnoho párů právě z těchto důvodů cestuje do Indie, včetně členů komunit LGBT (Lesbians / Gays / Bisexual / Transgender).

Klíčové zdroje:

INHORN, M. C., BIRENBAUM-CARMELI, D., TREMAYNE, S., & GÜRTIN, Z. B., 2017. Assisted reproduction and Middle East kinship: a regional and religious comparison. *Reproductive biomedicine & society online*, 4, 41–51. DOI: 10.1016/j.rbms.2017.06.003. Dostupné z: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5952653/>>.

SILBER, S. Infertility, IVF and Judaism. In Rizk B, Garcia-Velasco J, Sallam H, Makrigiannakis (eds.). *Infertility and Assisted Reproduction*. Cambridge University Press, pp. 728–731. Dostupné z: <<http://www.bioline.org.br/pdf?mf05033>>.

Klíčové zdroje:

ABDALLAH, M. A. The Vatican view of human procreation. In Rizk, B., Garcia-Velasco, J., Sallam, H., Makrigiannakis, A. (eds). *Infertility and Assisted Reproduction*. Cambridge University Press; 2008, pp. 741–746. Dostupné z: <<https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/7493/1/mf05032.pdf>>.

Pew Research Center. Global Christianity – A Report on the Size and Distribution of the World's Christian Population, 2011. Dostupné z: <<http://www.pewforum.org/2011/12/19/global-christianity-exec/>>.

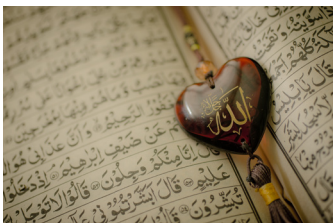
Klíčové zdroje:

STORROW, R. F. Quest for Conception: Fertility Tourists, Globalisation and Feminist Legal Theory. *Hastings Law Journal*, 2006; 57, pp. 302–303. Dostupné z: <https://repository.uchastings.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3607&context=hastings_law_journal>.

SAROJINI, N, MARWAH, V, SHENOI, A. Globalisation of birth markets: a case study of assisted reproductive technologies in India. *Global Health*, 2011, 7 (27). Dostupné z: <<https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1744-8603-7-27>>.

Islám

I pro muslimy je naprosto zásadní rodina. Děti jsou pro ně požehnáním a neplodnost velkým neštěstím. Islám proto připouští metody asistované reprodukce, avšak musí se jednat o manželský pár. Metody asistované reprodukce není možné aplikovat v případě smrti jednoho z partnerů nebo v případě rozvodu. Existují však určité rozdíly mezi sunnitskými a šiitskými muslimy. Sunnitští muslimové, jichž je většina (cca 85 %) zásadně odmítají metody, spočívající ve využití darovaných oocytů a spermií, protože tento postup je považován za cizoložství. Nesouhlasí rovněž se surrogátním mateřstvím. Poněkud jiný přístup zaujímají šiitští muslimové (cca 15 %), kteří od roku 1999 (po vydání příkazu fatwy) umožňují vstup třetí osoby do reprodukčního cyklu manželů, tedy možnost přijetí darovaných pohlavních buněk, i surrogátní mateřství. To vše, samozřejmě, za přesně definovaných podmínek.

Klíčové zdroje:

INHORN, M. C. Making Muslim babies: IVF and gamete donation in Sunni versus Shi'a Islam. *Cult Med Psychiatry*, 2006; 30, pp. 427–450. DOI: 10.1007/s11013-006-9027-x Dostupné z: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1705533/>>.

SEROUR, G. Islamic perspectives of ethical issues in ART. In Rizk B, Garcia-Velasco J, Sallam H, Makrigiannakis A, (eds.). *Infertility and Assisted Reproduction*. Cambridge University Press, 2008, pp. 737–740. Dostupné z: <<http://www.bioline.org.br/pdf?mf05030>>.

Konfucianství

Hlavní myšlenkou konfucianství je učení lidí k dodržování morálních zásad. Postoj tohoto náboženství k neplodnosti a k metodám asistované reprodukce je ovlivněn třemi hlavními hodnotami: reprodukce; záchrana života a podpora zdraví; potěšení. Základní myšlenkou je, že by do přirozeného reprodukčního cyklu nemělo být zasahováno nikým zvenčí, protože tím je narušena přirozenost „tao“, nicméně toto řešení je akceptovatelnější než nemít potomky vůbec. Metoda inseminace spermiemi dárce je pro příjemce akceptovatelná, avšak muži je často odmítána, protože jsou přesvědčeni o přítomnosti jin nebo jang v jejich spermatu a tyto složky jsou nezbytné pro jejich zdraví a život. Konfucianství je tradičně spojováno především s Čínou. V soudobé Číně běžné praktiky asistované reprodukce jsou povoleny, avšak darování gamet, darování embryí a surrogátní mateřství je zde zakázáno. Stejně tak je zde nepřipustný výběr pohlaví bez lékařské indikace a také lidské reprodukční klonování.

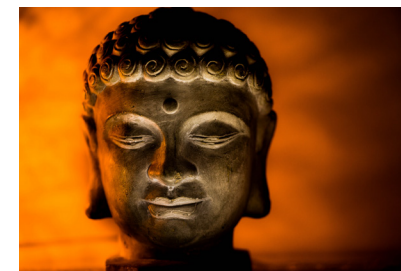
Klíčové zdroje:

TAYLOR, R. L. Proposition and Praxis: The Dilemma of Neo Confucian Syncretism. *Philosophy East and West*. 1982; 32(2), p.187. DOI: 10.2307/1398716. Dostupné z: <<https://www.jstor.org/stable/1398716>>.

QIAO, J., FENG, H. L. Assisted reproductive technology in China: compliance and non-compliance. *Translational Pediatrics*, 2014, 3(2), pp. 91–97. DOI: 10.3978/j.issn.2224-4336.2014.01.06. Dostupné z: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4729105/>>.

Buddhismus

Taktéž buddhismus představuje velmi liberální náboženství, a to i ve vztahu k asistované reprodukci. Použití metody IVF je u manželských párů dovoleno. Dovoleno je zde také dárce spermií. V buddhistické tradici však má dítě počaté z darovaného genetického materiálu, jakmile dosáhne dospělosti, právo setkat se se svými biologickými rodiči.

Klíčový zdroj:

YING, L. Y., HAR, L, LOKE, A. The experience of Chinese couples undergoing in vitro fertilization treatment: perception of the treatment process and partner support. *PLoS One*. 2015. DOI: 10:e0139691. Dostupné z: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4592197/>>.

**„Někdy je síla mateřství
větší než zákony přírody.“**

Barbara Kingsolver

Další použité zdroje a současně zdroje k dalšímu studiu:

SALLAM, H. N., SALLAM, N. H. Religious aspects of assisted reproduction, on-line. Facts Views Vis Obgyn, 2016, Mar 28, 8 (1), pp. 33–48. Dostupné z: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5096425/>>. [cit-2020-9-16].

EUROPEAN SOCIETY OF HUMAN REPRODUCTION AND EMBRYOLOGY, on-line. Dostupné z: <<https://www.eshre.eu/en>>. [cit-2020-9-18].

IVF-WORLDWIDE.com, on-line, 2018. Dostupné z: <<https://ivf-worldwide.com/education/introduction/ivf-global-perspective-religious.html>>. [cit-2020-9-10].